

EUSKALDUN MULTZOA

JUAN KARLOS RUIZ / ARGAZKI PRESS

Ainhoa Aiertza, Olatz Altuna, Iñaki Marko, Xabier Isasi eta Nerea Arruti inkesta aztertzen, atzo.

**Datuen bilakaerak
«euskal komunitatearen
barne indarra eta garapen
gogoia» adierazten duela
esan zuen Xabier Isasik**

tzen dela estatistikoki espero daitekeena baino.

Barne faktoreei dagokienez, bilakaera positiboa ikusten du Isasik. «Euskaldun komunitateak kohesio eta eraketan aurrerapausoak ematen ari da». Kanpoko faktore soziopolitikoek, berriz, eragin kaltegarria dute. Ildo horretan, oroitu zuten Nafarroan euskarak aurrera egin ez dezan botere publikoetatik jartzen ari diren trabak eta Ipar Euskal Herrian euskarak ezagupen ofizialik ez izatea. Arabari dagokienez ere kanpoko faktoreek eragin kaltegarri dute, Iñaki Marko SEIko zuzendariak azaldu zuenez. «Hiztuna pertsona normala da, hizkuntzak naturaltasunez erabili nahi dituen, pertsona horri oztupoak jartzen bazaizkio —eta hori Araban ere gertatzen da—, atzera egiten du».

Horregatik, SEIko ordezkariak deia egin zieten eragile politiko eta administrazioei. «Komunitateak erakusten duen gogoia eta praktikak korrespondentzia eskatzen du eragile politiko eta administrazioen aldetik, garapen osoa eta eusgarria izateko duen eskubidea bermatzen».

erantzuleak». Bere hitzetan, «datuen bilakaerak euskaldun komunitatearen barne indarra eta garapen gogoia adierazten du. Ikerketa ezberdinek (inkestat, erroldak, neurketak...) hori baieztatzen datoz». Ildo horretan, gogoratu zuen Txillardegiaren eredu matematikoaren arabera, hizkuntza baten erabilera «interakzioaren ondorioa» dela. Ildo horretan, gogoratu zuen egun euskara gehiago erabil-

Kanpoko faktore soziopolitikoek kontrako eragina izan dutela dio SEIk

Eragile politiko eta administrazioen ardura eskatu dute, euskarak «garapen osoa eta eusgarria» izateko duen eskubidea bermatzeko

I.P. | DONOSTIA

Euskararen kaleko erabileraren inkestako datuek zapore gazi-gozoa utzi diete SEI elkarteak arduradunei. Batetik, onartu dute datuek ondorio positiboak erakusten dutela, alegia, eus-

kaldunak atxikitzen zaizkiola euskarari. Alabaina, onartu dute kanpoko faktore sozio-politikoek kontrako eragina izan dutela, eta oztopo handia direla euskararen normalizaziora iristeko. «Horren adierazle da Bizkaian eta Gipuzkoan erabilerak

gora egitea, eta Nafarroan, Araban eta Ipar Euskal Herrian bere horretan geratzea».

Xabier Isasi Inkestako Batzorde Zientifikoko kide eta UEUko zuzendariak atzo adierazi zuenez, «euskaldunak ez dira euskararen egoera zailaren

OLATZ ALTUNA AZTERKETAREN ZUZENDARIA

«Ez da kasualitatea justu Bizkaian eta Gipuzkoan handitzea kaleko erabilera»

Olatz Altunak zuzendu du SEIk egindako IV. Euskararen Kale Erabileraren Neurketa. Alde ezkorrak badiren arren, alde baikorrak azpimarratu beharra ikusten du, kaleko erabilera handitu egin dela azken batean.

■ Zerbaitek harritu zaitu bildutako datuen artean?

Azpimarragarria da, nahiz eta aurreko joera mantendu, erabileraren mantsotzea bazetorrela aurretik. Gertatu da mantsotzearen erritmoa uste baino handiagoa izan dela. Nabarmen ikusten da kaleko erabilera gora egiten duela lurralde zehatz batzuetan, eta ez da kasualitatea Gipuzkoan eta Bizkaian izatea. Adin taldekako piramideak normalizatzari begira bi probintzia horietan gertatzen da, alegia, haur eta gazteetan iagoera. Ar-

gazkia garbia da zentzu horretan euskararen egoera diagnostikatzeko.

■ Arabaren kasuak merezi du ondorio berezi bat, ezta?

Guk datozen aste eta hilabeteotan datuak sakonago aztertuko ditugu zenbait forotan. Araban haurrekin zer gertatzen den adibidez, merezi du sakon aztertzea. Araban puntu bateko jaitsiera dago, baina nik oso garbi utzi nahi nuke oso inportantea dela ikustea ea beranzko joera hori mantentzen den datozen urteotan.

■ Hala ere, haurren artean jaitsiera izatea harrigarria da, kontuan hartuta ezagutza asko handitu dela Arabako haurren artean, ezta?

Bai euskararen ezagutzaren hazkunde tasarik handiena Araban gertatu da, eta kontuan hartzekoa da beherakada

ARABA, NAFARROA ETA IPAR EUSKAL HERRIA

“ «Kezkagarria da baditugula hiru lurralde geldirik, eta horietan eskatu behar zaie arduradun politikoei erantzuteko»

ematea haurren artean. Bertako aditu eta eragileen artean aztertu behar da fenomeno hori sakonago. Hor segur aski kontuan hartu beharko da hizkuntzaren trebetasuna zenbaterainokoa den, eta hori ikusten da azterketetan, alegia, ezagutza asko handitzen dela, baina erabileran galera dagoela trebetasunik ez dagoelako.

■ Zergatik gertatzen da hazkundearen moteltzea?

Ikusten da tope bat dagoela. Ezagutzarekin topo egiten dugu puntu batetik aurrera. Txillardegiaren teoriaren arabera, %5eko erabilera litzateke normalena estatistikoki, eta hortik gora goaz. Beraz, espero daitekeena baino gehiago hitz egiten da, eta horretarako bi

arrazoi daude: leialtasuna, eta trinkotasuna. Euskaldunak euskaldunekin biltzeko joera du, eta euskarari eutsi egiten dio.

■ Daturik baikorrena?

Hazkundera bera da baikorrena. Bestetik, garrantzitsua da haur eta gazteen artean erabilera handitzea, batez ere gazteen kasuan. Batik bat, normalizatzari begira oso inportantea delako hazkunde hori ematea belaunaldi gazteetan.

■ Eta kezkarria?

Baditugula hiru lurralde nabarmen geldirik: Nafarroa, Araba eta Ipar Euskal Herria. Lurralde horietan eskatu behar zaizkie arduradun administrazio eta politikoei erantzutea eta aurrerabideak jartztea.

■ Aurrera begira lortuko al dute Bizkaia eta Gipuzkoak erakartzea beste herrialdeak?

Oso inportantea da bi lurralde horietan hazkundera izatea, pisu handia dutelako. Baina oso inportantea litzateke beste lurraldeetan erabilera sustatzeko politikak martxan jartzea.